

Un somriure enmig de les llàgrimes

La dimissió tardana d'Alfredo Pérez Rubalcaba i la vacuïtat del nou secretari general, Pedro Sánchez, han condicionat la recuperació del PSOE. Amb un candidat físicament atractiu i res més, sense el suport entusiasta dels grans referents del partit, el 20D de Sánchez pot ser dantesc.

Anàlisi de Víctor Maceda

Els socialistes espanyols, aquests dies pateixen tot de calfreds. Comencen a tenir la sensació que els darrers mesos han viscut dins d'una pel·lícula. Dins d'una pel·lícula de por. I és que, així que s'acosta la cita electoral del 20 de desembre, se senten com els personatges principals de *Los otros*, el famós film d'Alejandro Amenábar.

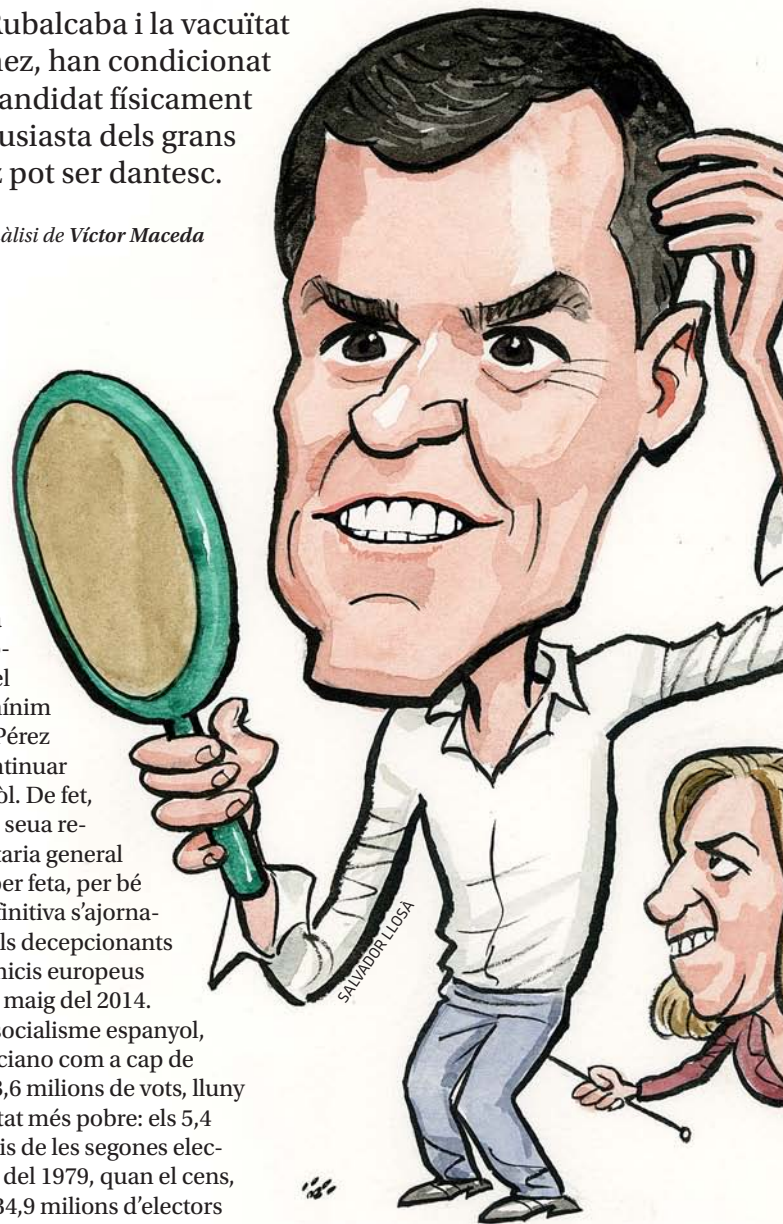
És com si tothom excepte ells sabera que en realitat estaven morts, i ara, quan s'acosta el desenllaç de la història, estigueren a punt de confirmar els seus pitjors auguris. Ja no semblen disputar-li el triomf al PP, sinó que lluiten per conservar el segon lloc. Un autèntic malson.

La culpa, la té un miratge doble: el de les eleccions andaluses del 22 de març i el de les eleccions autonòmiques del 24 de maig. En el primer cas, Susana Díaz va retenir la Junta sense perdre ni un sol escó amb relació al 2012, i en el segon, gràcies a diversos pactes, el PSOE va repetir la seua victòria a Astúries, va aconseguir la presidència de cinc autonomies que no governava –País Valencià, illes Balears, Aragó, Castella-la Manxa i Extremadura– i va accedir a dos executius més –els de Canàries i Cantàbria– en què, no obstant això, no ostenta la posició dominant. En paral·lel, el PP, que controlava 11 comunitats, va perdre'n sis.

Avui, prop de 20 milions de persones tenen un president autonòmic socialista, i menys de 13,5 milions, un del PP. El miratge era aquest.

Després d'una baixada vertiginosa que va deixar el PSOE en el seu mínim històric, Alfredo Pérez Rubalcaba va continuar perforant el subsòl. De fet, no va anunciar la seua renúncia a la secretaria general –que es donava per feta, per bé que la decisió definitiva s'ajornava *sine die*– fins als decepcionants resultats dels comicis europeus celebrats el 25 de maig del 2014.

Aquell dia, el socialisme espanyol, amb Elena Valenciano com a cap de llista, va obtenir 3,6 milions de vots, lluny del següent resultat més pobre: els 5,4 milions de sufragis de les segones eleccions estatals, les del 1979, quan el cens, per compte dels 34,9 milions d'electors del 2014, era de només 26,7 milions. La

irrupció de Podem (1,2 milions de vots) i el bon resultat d'IU (1,5 milions) deixaven entreveure una fuga de vots per l'esquerra que no faria sinó agreujar-se –i ampliar-se al centre– amb el pas dels mesos.

La renovació del PSOE va consistir a escollir un nou secretari general a través del vot directe de tota la militància. El 13 de juliol del 2014, el madrileny Pedro Sánchez –que a les eleccions del 2011 no havia aconseguit un escó al Congrés però que va accedir-hi per la renúncia a l'acta de diversos companys escollits per davant seu– derrotava el basc Eduardo Madina i l'andalús José Antonio Pérez Tapias, del corrent Esquerra Socialista.

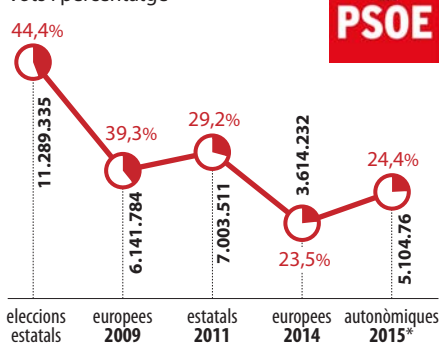
Les formes de Sánchez i Madina connectaven més bé amb la contemporaneïtat, però el discurs més rupturista era el del veterà Pérez Tapias, que va quedar en tercera posició. La militància va decantar-se per un Sánchez poc conegut però amb un atractiu físic que podia actuar com a reclam. A l'era de la telegènia, que havia fet triomfar Pablo Iglesias i aviat faria triomfar Albert Rivera, aquest factor cobrava una importància gens negligible.

Rere aquest posat seductor, però, no hi ha un discurs potent, ni tan sols efectista. Pedro Sánchez no va destacar a la campanya interna ni ho ha fet com a aspirant a la presidència del Govern espanyol per la seua capacitat dialèctica. Tampoc no compta amb la simpatia de Zapatero ni de Susana Díaz, que no va posicionar clarament la federació andalusa del seu costat fins

poques hores abans de la votació oberta a l'afiliació. D'altra banda, la sintonia de Sánchez amb uns altres barons, com el valencià Ximo Puig o la balear Francina Armengol, també va experimentar un decreixement. La sensació estesa era que, després de la cursa per la secretaria

Resultats electorals

Vots i percentatge

*L'any 2015 s'han celebrat eleccions en 15 de les 17 autonomies, totes excepte el País Basc i Galícia.

general, hauria de superar-ne una altra: la de les primàries. I Díaz s'erigia com a alternativa.

Però ella –la figura del PSOE amb un índex de popularitat més elevat– va voler assegurar en primera instància la continuïtat dels socialistes a Andalusia, i malgrat el seu bon resultat als comicis del 22 de març, no va ser investida fins l'11 de juny, 81 dies més tard. Va aconseguir-ho al quart intent, quan els 9 diputats de Ciutadans van lligar un acord de mínims que els va fer votar al seu favor.

En aquell moment, el període de recollida d'aval per a les primàries que havien de designar el candidat socialista a La Moncloa ja estava en marxa, i Díaz no va tenir temps material de canviar de carril. L'havien animada i molt perquè ho intentara, però l'allargament de la investidura –i el seu embaràs– van tallar de soca-rel qualsevol pla de competir amb Sánchez, que va recollir més de 27.000 avals i es va convertir en l'únic aspirant que superava el tall. Ja era presidenciable.

Més que pels discursos, a Pedro Sánchez se'l coneix per les decisions d'impacte –a l'àmbit intern, de l'organització– que ha pres com a secretari general. En primer lloc, abans de les eleccions del 24 de maig, va desplaçar Tomás Gómez del número 1 a la llista de la comunitat de Madrid, que havia gua-

nyat en primàries, i va substituir-lo per l'ex-ministre Ángel Gabilondo. En passar la cita amb les urnes, va defenestrar Antonio Carmona com a portaveu socialista a l'Ajuntament de Madrid, i ara, amb vista a les estatals, ha fixat –com a independent, també per Madrid– l'ex-diputada d'UPyD Irene Lozano, que al Congrés s'havia caracteritzat per la crítica conjunta, en bloc, al PP i el PSOE. I és que, si hi ha cap federació més convulsa que la valenciana, aquesta és la madrilenya, on milita Sánchez de fa anys. Convulsa i jacobina, perquè ha exportat noms com els de Jesús Leguina, Cristina Alberdi o Rafael Simancas, molt crítics amb la política d'aliances dels socialistes a Catalunya.

Precisament, el canvi de posició del PSC és un altre dels moviments tàctics instigats per Pedro Sánchez. La imatge del primer secretari i portaveu al Parlament, Miquel Iceta, de bracet dels líders del PP i Ciutadans, Xavier García Albiol i Inés Arrimadas, trenca amb la imatge catalanista que s'havien llaurat els socialistes. Les crítiques agudes de Sánchez al pacte navarrès –entre Geroa Bai, Bildu i Podem– també han cridat l'atenció, ni que siga perquè al PSN n'hi ha que encara reneguen de la decisió presa la legislatura anterior, quan la direcció federal va permetre el govern en minoria d'UPN –amb seriosos casos de corrupció a l'esquena– a l'articulació d'una majoria alternativa amb Nafarroa Bai.

Quan a Sánchez li demanen si pactaria amb Podem, sempre respon amb una altra pregunta: "I per què no amb Ciutadans?". Ben possiblement cova aquest somni, però segons apunten les enquestes, no el podrà fer realitat. De fet, Ciutadans està foradant pel centre, i de quina manera, el sac de vots socialista.

Ell no serà l'únic que ho lamentarà. La seua directora de comunicació, la catalana Verónica Fumanal, que l'acompanya tothora, també sentirà molta ràbia. Si es formalitzara aquesta entesa, l'Estat restaria en mans de dues principals persones a què ha assessorat durant l'últim lustre: Pedro Sánchez i Albert Rivera. ●